

Fodring til færre grise med lav fostervægt

Indsats: For at undgå små grise skal en fodringsmæssig indsats ske tidligt i drægtighedsperioden.

Konklusion

Allerede på dag 28 i drægtigheden ses variationer i fostrenes vægt og størrelse på moderkagerne. En fodringsmæssig indsats skal derfor ske tidligt i drægtigheden for at få færre små grise.

Af Anja Varmlose Strathe, adjunkt, Københavns Universitet, avst@sund.ku.dk

I 2018 startede et GUDP projekt (Feed4Life) op som et samarbejde mellem Københavns Universitet, DLG og SEGES, hvilket har til formål at undersøge, om fodring i tidlig drægtighed kan reducere antallet af meget små grise i kuld ved faring.

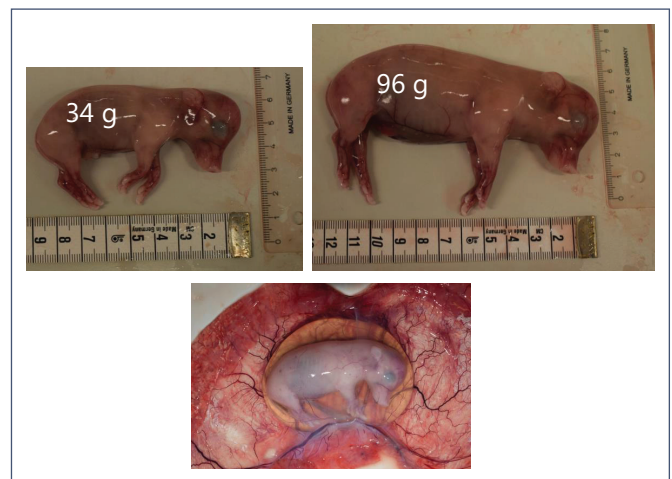
Baggrunden for Feed4Life er, at den stigende kuldstørrelse hos danske søer har medført, at der ofte er flere små grise i kuldene ved faring. Fælles for disse små og ofte svage grise er, at dødeligheden er meget høj hos dem. Det kræver rigtig meget management at få disse små grise til at overleve, og tanken bag Feed4Life var derfor, at det ville være bedre, hvis ikke de blev født med så lav en fødselsvægt.

I første del af Feed4Life slagtede vi 47 drægtige søer

(LY søer løbet med Duroc) på fem forskellige tidspunkter (dag 28, 33, 45, 50 og 56) for at undersøge, hvor tidligt der kunne ses en forskel på fostrene indenfor kuldene og dermed bestemme, hvor tidligt ændringen af fodringen skulle starte. Derudover var vi også interesserede i generelt at få viden om fosterudvikling hos højtydende søer, da produktionsniveauet hos danske søer ikke kan sammenlignes med niveauet i andre lande.

Ved slagting af søerne (4. til 9. kuld) blev børen fjernet, og fostrene blev taget ud én ad gangen, og der blev foretaget en masse målinger på fostre og moderkager. Antallet af fostre varierede fra 14 til 40 mellem søerne, og den gennemsnitlige kuldstørrelse faldt fra 27,6 på dag 28 til 23,7 på dag 56, og desuden faldt fosteroverlevelsen fra 86 pct. på dag 28 til 75 på dag 56. Dette viser, at der helt indtil midten af drægtigheden sker tab af fostre og, at der sikkert også fra midten af drægtigheden og indtil faring vil være et fortsat tab, da det gennemsnitlige antal totalfødte er 18,7 pattegrise (SEGES, 2017).

Det blev undersøgt om fostrenes relative organvægte var forskellige mellem sto-

Det mindste og største foster fra kuld med 25 fostre. Foster i fosterhinder omgivet af moderkage.

re og små fostre i kuldene, da man hos nyfødte IUGR grise (små og underudviklede grise) ser, at nogle af deres organer er relativt større og andre mindre. Hos fostrene kunne vi se, at de små fostre havde relativt større hjerner, hvilket skyldes, at udviklingen af hjernen har meget høj prioritering i forhold til fordelingen af næringsstoffer til vækst hos fostrene. Vi fandt også, at tarmen, milten og lungerne hos de mindste fostre var relativt mindre i forhold til hos de store fostre, hvilket skyldes, at disse organer ved en begrænset næringsstofforsyning har en lavere prioritering end f.eks. hjernen, og deres vækst hæmmes derfor.

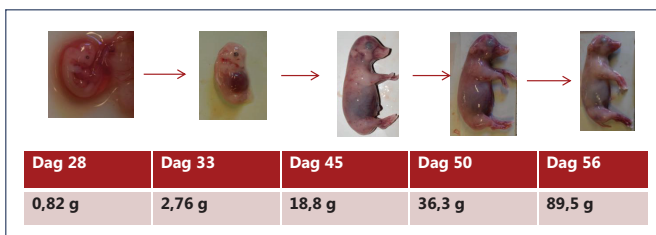
Uanset drægtighedsstadiet havde små fostre også mindre moderkage og kortere navlestreng end store fostre. Moderkagen sørger for næringsstofforsyningen til fostrene og fjerner affaldsstoffer og er derfor meget vigtig

for at sikre optimal udvikling og vækst. Det er derfor muligt, at årsagen til, at nogle fostre bliver små, skal findes i udviklingen af selve moderkagen. Allerede på dag 28 var der en betydelig variation indenfor kuldene i fostrenes vægt, og denne variation blev større indtil dag 56. Derfor skal ændringer i foderet for at mindske denne variation startes tidligt i drægtigheden, formodentlig allerede fra løbning eller endnu tidligere.

Fakta

- I næste fase af Feed4Life igangsættes der i øjeblikket forsøg med tilsætning af bl.a. fedtkilder, vitaminer og antioxidanter, som kan være relateret til udvikling og vækst af fostre, til foderet i tidlig drægtighed. I disse forsøg undersøges effekten både på fosterudvikling og på pattegrisenes vægt og udvikling ved faring.

Udseende og gennemsnitlig vægt på fostre på dag 28 til 56.